

УДК 635.656:631.811.98

Чорна В. М.*Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, пр-т Юності, 16, м. Вінниця, 21100, e-mail: vikacho@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГОРОХУ ПОСІВНОГО ЗА ДІЇ РЕТАРДАНТУ ХЛОРЕКВАТ-ХЛОРИД

Використання регуляторів росту з антигібереліновим механізмом дії – один з ефективних шляхів підвищення врожайності та якості продукції сільськогосподарських культур. Встановлено, що зміна донорно-акцепторних відносин під впливом ретардантів в рослинах сприяє реалізації потенційної продуктивності культур. Разом з тим, отримані дані обмежені, носять суперечливий характер, що визначає необхідність подальших досліджень проблеми.

Ретарданти, як інгібітори росту рослин, вже досить тривалий час використовуються у рослинництві, тоді як масштаби їх застосування на зернобобових культурах набагато менші, ніж на інших рослинах.

Горох посівний є однією з основних зернобобових культур в Україні. Він має велике продовольче, кормове та агротехнічне значення, цінний та широкий спектр поживних речовин. В 1 кг його зерна міститься 1,17 к.од., 180–240 г перетравного протеїну. Проте формування високх і сталих врожаїв гороху посівного – складний процес. Це пов'язано зі слабкою можливістю регулювання числа плодоносних вузлів, із поступовою та тривалою диференціацією генеративних органів.

Тому метою нашої роботи було вивчити вплив застосування ретарданту в різних концентраціях на формування урожайності гороху посівного, а також довести доцільність застосування його у посівах цієї культури в умовах Лісостепу правобережного.

Дослідження проводились в Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН протягом 2016–2017 рр. на сірих лісових середньосуглинкових ґрунтах. У досліді вивчали сорт гороху 'Жордан', селекції Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. Ретардант застосовували у фазу бутонізації у концентраціях 0,4, 0,5, 0,6 та 0,7 %. Повторність досліді чотириразова. Розміщення варіантів систематичне. Площа облікової ділянки 25 м².

Відмічено, що реалізація генетичного потенціалу сорту 'Жордан' в господарсько-цінній частині урожаю, якою є зерно, залежала від внесення регулятора росту хлорекват-хлорид, і була на рівні 2,07–2,89 т/га.

У середньому за два роки найвища урожайність зерна гороху посівного (2,89 т/га) сформувалась за обприскування посіву у фазу бутонізації 0,5 % розчином ретарданту хлорекват-хлорид, що більше на 0,82 т/га або 39,4 % порівняно з контролем. Застосування ретарданту, залежно від концентрації, збільшувало показник урожайності зерна гороху посівного, у порівнянні із контролем на 0,42–0,67 т/га або

20,3–32,2 %. Проте застосування меншої або більшої концентрації ретарданту проти 0,5 % призвело до зменшення рівня урожайності зерна гороху посівного.

Отже, застосування ретарданту хлормекват–хлорид сприяло переорієнтації потоків асимілятів в бік формування господарськоцінних органів – бобів і зерна, що позитивно вплинуло на формування відповідного рівня врожайності зерна. Максимальний урожай гороху сорту ‘Жордан’ (2,89 т/га) протягом 2016–2017 рр. було одержано за проведення обробки посівів 0,5 % розчином хлормекват–хлориду у фазу бутонізації.

УДК 633.16:631.526

Шагурська Н. В.

Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція ННЦ «Інститут землеробства НААН», вул. Докучаєва, 13, с. Холоднянське, Смілянський р-н, Черкаська обл., 20731, Україна, e-mail:smilachiapv @ukr.net

УРОЖАЙНІСТЬ НОВИХ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ ТА ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Сорт – один з основних факторів підвищення та стабілізації продуктивності будь-якої сільськогосподарської культури. Водночас він може реалізувати генетичний потенціал продуктивності лише при дотриманні технології вирощування, яка відповідає його біологічним особливостям. Виходячи з цього, метою наших досліджень у 2016–2017 рр. було встановлення впливу обробітку ґрунту (оранка, чизель) і рівня мінерального живлення (контроль, $N_{40}P_{40}K_{40}$, $N_{60}P_{60}K_{60}$) на врожайність сортів ячменю ярого ‘Хадар’, ‘Святогор’. В процесі вирощування досить важливо створити рослинам оптимальні умови живлення. Ячмінь має підвищену потребу до вмісту поживних речовин у ґрунті. Це пояснюється біологічними властивостями цієї культури – коротким строком їхнього нагромадження та слабorozвиненою кореневою системою з низьким рівнем засвоювання важкодоступних форм елементів живлення. Дослідження виконуються в польових дослідах сівозміни Черкаської ДСГДС ННЦ «ІЗ НААН».

Дослідженнями встановлено, що створений шляхом застосування добрив фон мінерального живлення значно впливає на формування висоти рослин. Збільшення висоти рослин відбувається залежно від дози внесення добрив, системи удобрення та сорту.

Найменшою висотою характеризувались рослини вирощені на не-удобреному контролі, ‘Святогор’ – 71,0 см, ‘Хадар’ – 72,1 см при чизельному обробітку.